

**DE ELF GEPUBLICEEERDE ARRESTEN VAN
HET HOF VAN KASSATIE DIE UITSPRAAK
DEDEN INGEVOLGE VOORZIENINGEN
GESTEUND OP EEN BEWEERDE SCHENDING
VAN DE ARTIKELEN 5 EN 6 VAN DE
EUROPESE KONVENTIE TOT BESCHERMING
VAN DE RECHTEN VAN DE MENS
EN VAN DE FUNDAMENTELE VRIJHEDEN (1)**

door Lieven LAMBRECHT

1. Naar aanleiding van het Tweede Internationaal Colloquium over de Europese Mensenrechtenkonventie is gebleken dat de meeste zaken die de Europese Commissie te behandelen kreeg, betrekking hebben op de waarborgen die de rechtspleging biedt. Op dit domein wijken de nationale uitspraken soms af van de Straatsburgse opvattingen (2).

Met het oog op een beter inzicht in de toepassing van de Konventie – althans van de artikelen 5 en 6 – in onze nationale rechtspraak, geven wij hier een overzicht van de uitspraken van ons Hof van Kassatie inzake voorzieningen gesteund op voornoemde bepalingen.

2. In deze zaak *Abarca* werd een kassatiemiddel gezocht in een zogenaamd gebrekkig aanhoudingsbevel, uitgaande van een vreemde overheid. Dit bevel, uitgevaardigd door de onderzoeksrechter van het kanton Genève, gaf geen melding van de bepaling van de *Code pénal suisse* die het tenlastegelegde feit strafbaar stelde. De niet-naleving van deze formaliteit

- (1) Bij de 10 arresten vermeld in STRYCKMANS F., Het billijk Proces volgens de Europese Commissie der Rechten van de Mens, *R.W.*, 1966-67, kol. 202, noot 53, dient nog gevoegd te worden : Cass., 1 juni 1966, *R.D.P.*, 1966-67, p. 84 ; *R.W.*, 1966-67, kol. 939.
- (2) Zie DE PAUW F., Het tweede internationaal Colloquium over het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens, *R.W.*, 1966-67, kol. 729.

wordt door de verdediging beschouwd als een schending van artikel 5, § 2 van de Europese Konventie. In zijn arrest van 23 maart 1964 (3) verwerpt het Hof van Kassatie deze bewering omdat de kwetsieve nalatigheid, die trouwens niet uitdrukkelijk wordt voorgeschreven door de Konventie, niet verhinderd heeft dat de verdachte onverwijd en in bijzonderheden op de hoogte gesteld was van de aard en de reden van de tegen hem ingebrachte beschuldiging en ruimschoots gelegenheid heeft gehad om zich een uitstekende verdediging te verzekeren.

In het intern Belgisch recht voorziet artikel 96 Sv. uitdrukkelijk dat het aanhoudingsbevel de wettekst moet vermelden welke bepaalt dat het tenlastegelegde feit een misdaad of een wanbedrijf is. Niettemin wordt aangenomen dat de bepalingen van artikel 96 Sv. niet voorgeschreven zijn op straf van nietigheid, mits de niet-naleving ervan niet tot gevolg zou hebben dat de essentiële rechten van de verdediging geschonden worden. *A fortiori* zou men bezwaarlijk met grotere strengheid kunnen eisen dat deze formaliteit zou worden nageleefd op Europees vlak, waar zij niet uitdrukkelijk is voorzien.

3. Gelijkaardig is het arrest (4) dat uitspraak deed over een voorziening gericht tegen het gebruik van de Franse taal voor de betekening van een beschikking van de Raadkamer waarbij een aanhoudingsbevel, uitgaande van de Spaanse gerechtelijke overheid, uitvoerbaar werd verklaard. De verdachte, die de Franse taal niet begrijpt, steunt zich op artikel 5, § 2, dat het gebruik waarborgt van een taal welke de verdachte verstaat.

Het Hof van Kassatie stelt daarentegen dat artikel 5, § 2 geen enkele plechtige vorm voorschrijft en dat zowel de tekst als de geest van dit artikel geërbiedigd is, wanneer de verdachte bij iedere verschijning voor de gerechtelijke overheid in het Spaans gehoord werd en wanneer hij zich op geen enkel ogenblik heeft kunnen vergissen omtrent de redenen van zijn aanhouding. De Europese Konventie eist dus niet dat de betekening van de officiële akten zou geschieden in een taal welke de gearresteerde verstaat, mits hierdoor geen inbreuk wordt gepleegd op het recht van de betrokkene om daadwerkelijk op de hoogte te worden gebracht in een taal welke hij verstaat.

4. De zaak *Meert* (5) betreft het recht van de gearresteerde om binnen een redelijke termijn berecht te worden. Naar intern Belgisch recht (wet van 20 april 1874, artikel 5, lid 2) kan de Raadkamer beslissen de hechtenis te handhaven, en dit van maand tot maand, zonder beperking, zolang zij niet over de verwijzing of buitenvervolginstelling beslist heeft. Is dit niet strijdig met het hier besproken artikel van de Konventie, dat de invrijheidstelling beveelt indien de gearresteerde niet binnen een redelijke termijn kan berecht

(3) Cass. 23 maart 1964, *Pas.*, I, p. 797.

(4) Cass., 29 oktober 1962, *Pas.*, 1963, I, p. 284.

(5) Cass., 16 maart 1964, *Pas.*, I, p. 762.

worden ? Blijft de duur van de voorlopige hechtenis nog binnen de grenzen van een redelijke termijn wanneer die hechtenis blijft aanslepen, het weze dan om reden van het ingewikkeld karakter van de zaak ? De tekst van artikel 5, § 3 van de Europese Konventie schijnt toch het recht te waarborgen om in vrijheid te worden gesteld van zodra de voorlopige hechtenis een duur begint aan te nemen die onredelijk lang wordt, gezien vanuit het standpunt van degene die deze hechtenis moet ondergaan. Of moet men de redelijkheid of onredelijkheid van een termijn van voorlopige hechtenis ook beoordelen vanuit een ander standpunt, zoals het openbaar belang ? Deze laatste houding is die van de wet van 1874. Strookt zij met de juiste interpretatie van de "redelijke termijn" waarvan sprake in artikel 5, § 3 van de Konventie ? De Europese Kommissie zelf schijnt dit wel aan te nemen, zelfs al te gemakkelijk naar de mening van sommigen. Ongewoon lange perioden van gevangenhouding zou zij al te vaak als redelijk aanvaard hebben om allerlei redenen, zoals bijvoorbeeld het ingewikkeld karakter van de zaak (6).

Ook ons Hof van Kassatie beoordeelt de redelijkheid van een termijn van voorlopige hechtenis niet zozeer vanuit het standpunt van de aangehoudene, maar veeleer vanuit het standpunt van het openbaar belang. In de zaak *Meert* steunt het zich op de eisen van het onderzoek. Het arrest overweegt dat de redelijke termijn niet verstreken is wanneer onderzoeksmaatregelen, die noodzakelijk zijn voor het onthullen van de waarheid, nog hangende zijn terwijl deze maatregelen verlopen zonder een niet te rechtvaardigen vertraging.

5. Het Hof van Kassatie behandelt in zijn arrest van 15 maart 1965 (7) het geval van een dokter in de rechten wiens inschrijving op het tableau geweigerd werd door de tuchtraad van de orde van advocaten. Tegen deze weigering kwam hij op voor het Hof van Beroep (8). Overeenkomstig de heersende rechtspraak (9) werd door dit Hof het ingesteld beroep verworpen, omdat de bestreden weigering geen tuchtmaatregel is en dus ook niet vatbaar voor hoger beroep.

In zijn kassatieberoep steunt de eiser zich o.m. op artikel 6 van de Europese Konventie, volgens welk eenieder het recht heeft om in zijn zaak gehoord te worden met naleving van de voorgeschreven vormen. Het arrest bevestigt echter zonder meer dat er geen beroep mogelijk is tegen een beslissing van de tuchtraad van de orde der advocaten waarbij aan een kandidaat zijn inschrijving op het tableau van de orde geweigerd wordt.

(6) Zie hierover : DE PAUW F., *l.c.*, kol. 727.

(7) Cass., 15 maart 1965, *Pas.*, I, p. 734.

(8) Gent, 17 mei 1963, niet gepubliceerd.

(9) Cass., 15 januari 1920, *Pas.*, I, p. 24.

6. Op dezelfde bepaling van de Europese Konventie is de eis gesteund van de burgerlijke partij die, benadeeld door een misdrijf dat onder de bevoegdheid valt van de militaire rechtskolleges, door het Militair Gerechtshof (10) het recht ontzegd wordt om degene, die hij als dader van het misdrijf beschouwt, rechtstreeks te dagvaarden voor een militair gerecht. In haar voorziening tegen dit arrest van het Militair Gerechtshof steunt de burgerlijke partij haar rechtstreekse dagvaarding voor het militair gerecht op artikel 6, § 1 van de Europese Konventie. Deze bepaling verleent haar het recht op een behandeling van haar zaak door de rechterlijke instantie welke bij de wet is ingesteld. Vermits de militaire rechtskolleges bij de wet zijn ingesteld om te oordelen over de militaire misdrijven, moet de partij, die beweert benadeeld te zijn door zulk misdrijf, de mogelijkheid hebben om de dader ervan rechtstreeks voor deze rechtskolleges te dagvaarden.

In zijn arrest van 1 juni 1966 (11) verwerpt het Hof van Kassatie deze redenering. Het rechtskollege dat bij de wet is ingesteld om te oordelen over de militaire misdrijven is weliswaar een militair gerecht. Doch het rechtskollege dat bij de wet is ingesteld om te oordelen over een burgerlijke dagvaarding die voortvloeit uit een militair misdrijf, is en blijft een burgerlijk gerecht. Hieraan wordt niets gewijzigd door artikel 6, § 1 van de Europese Konventie, dat *per se* niet het recht verleent om de burgerlijke vordering in te stellen bij de rechterlijke instantie waarbij de publieke vordering kan worden ingesteld. Naar intern Belgisch recht kan de burgerlijke partij, die beweert benadeeld te zijn door een militair misdrijf, de dader van dit misdrijf enkel rechtstreeks dagvaarden voor het burgerlijk gerecht, dat de door de Europese Konventie vereiste onafhankelijkheid en onpartijdigheid bezit en door de wet is ingesteld als de natuurlijke rechter van de burgerlijke rechtsvordering.

7. In het verslag dat gedaan wordt door de voorzitter of door een daartoe aangeduide rechter in het begin van de rechtspleging in hoger beroep, mag de verslaggever geen vooroordeel uitspreken over de schuld van de verdachte. Dit volgt niet alleen uit artikel 210 Sv., maar ook uit artikel 6, § 2 van de Europese Konventie. Soms is het moeilijk uit te maken of een verslaggever in de gebruikte bewoordingen al dan niet heeft laten doorschemeren dat hij de verdachte schuldig acht.

Bij arrest van 6 juni 1962 (12) heeft het Hof van Kassatie een nogal ruime vrijheid (13) toegekend aan de voorzitter van het Hof van Beroep die in zijn

(10) Mil. Gerechtshof, 20 december 1965, *J.T.*, 1966, p. 169 ; *R.D.P.*, 1966-67, p. 84.

(11) Cass., 1 juni 1966, *l.c.*

(12) Cass., 6 juni 1962, *Pas.*, I, p. 1148 ; *R.W.*, 1962-63, kol. 987 ; *J.T.*, 1963, p. 313.

(13) H. CORNIL (noot onder cass., 6 juni 1962, *J.T.*, 1963, p. 313) verzet zich tegen de door het Hof van Kassatie toelaatbaar geachte beoordeling. Deze zaak werd trouwens door de veroordeelde voor de Europese Kommissie gebracht, waar zij

verslag ertoe overging het verdedigingssysteem dat de verdachte had aangewend in eerste aanleg, te veroordelen. De voorzitter karakteriseerde dit systeem als "onwaarschijnlijk, schandelijk, leugenachtig, gemeen en weerzinwekkend" en voegde eraan toe dat het Hof zou te onderzoeken hebben of de straf van twee jaar (uitgesproken door de eerste rechter) voldoende was, rekening gehouden met het aangewende verdedigingssysteem.

De verdediging voert aan dat deze uiting van de mening van de rechter, nog vóór het horen van de partijen en van het Openbaar Ministerie, de rechten van de verdediging schendt en o.m. in strijd is met artikel 6, § 2 van de Europese Konventie.

Het Hof van Kassatie antwoordt hierop dat de voorzitter zich beperkt heeft tot het uitbrengen van een oordeel omtrent het verdedigingssysteem van de verdachte en dat dit geschied is in aanwezigheid van de verdediging die dus in staat was dit oordeel tegen te spreken. Hieruit besluit het Hof dat de rechten van de verdediging geenszins geschonden zijn.

8. In de zaak *Zaouche* beroept de verdediging zich op het feit dat zij geen inzage heeft gehad in het dossier vóór haar verschijning van de Kamer van Inbeschuldigingstelling. Hierdoor beweert zij beroofd te zijn van het recht gewaarborgd door artikel 6, § 3, *littera* b van de Europese Konventie. In zijn arrest van 22 juli 1960 (14) argumenteert het Hof van Kassatie hiertegen dat het dossier geen enkel nieuw element bevatte tegenover het dossier dat voorgelegd werd aan de eerste rechter en waarvan de verdediging kennis had gekregen vóór haar verschijning voor de eerste rechter. Daarbij komt nog dat de eiser uitgenodigd werd, vóór het sluiten van de debatten voor de Kamer van Inbeschuldigingstelling, om een vraag tot uitstel te formuleren met het oog op de vervolgediging van zijn verdediging indien hij dit nuttig achtte. Het Hof stelt vast dat er geen gevolg werd gegeven aan deze uitnodiging alhoewel zij de mogelijkheid bevatte om kennis te nemen van het dossier. Om deze redenen redeneert het Hof dat, zelfs indien de wet (lees : de Konventie) zou bevelen dat de verdediging inzage moet kunnen hebben in het dossier vóór haar verschijning voor de Raadkamer of de Kamer van Inbeschuldigingstelling, dan nog de verdediging zich hierop niet zou mogen beroepen bij gebrek aan belang.

9. De zaak *Talbi* betreft dezelfde bepaling van de Europese Konventie. Op de zitting van de Kamer van Inbeschuldigingstelling van Gent van 14

aanleiding heeft gegeven tot het afsluiten van een minnelijke schikking tussen de eiser en de Belgische staat. Deze minnelijke schikking, waarbij aan de eiser een schadevergoeding van 65.000 frank werd toegekend, werd bekrachtigd door de subkommissie waarvan sprake in artikel 29, § 1 van de Konventie (Eur. Kom., 29 oktober 1963 en subkommissie, 17 februari 1965, *Cah. dr. eur.*, 1966, nr. 2, p. 59).

(14) Cass., 22 juli 1960, *Pas.*, I, p. 1263.

maart 1961 werden de debatten gesloten verklaard nadat de verdediging haar konklusies had neergelegd. De zaak werd voor uitspraak verwezen naar 28 maart 1961. Op 22 maart 1961 ontvangt de verdediging afschrift van de konklusies genomen door het Openbaar Ministerie. Op de zitting van 28 maart 1961 worden de debatten heropend in aanwezigheid van de verdediging en worden de konklusies van het Openbaar Ministerie neergelegd, waarna de debatten opnieuw gesloten worden. Na beraadslaging wordt het arrest uitgesproken.

Voor het Hof van Kassatie wordt deze procedure aangevochten door de verdediging, die zich onder meer beroept op artikel 6, § 3, *littera* b van de Europese Konventie. De eiser heeft niet de nodige tijd gehad voor de voorbereiding van zijn verdediging daar hij niet in staat was te antwoorden op de konklusies van het Openbaar Ministerie, neergelegd op een zitting waarvan hij niet wist en niet kon weten dat de debatten er zouden heropend worden. In zijn arrest van 29 mei 1961 (15) verwerpt het Hof van Kassatie deze voorziening, overwegend dat een afschrift van de konklusies van het Openbaar Ministerie overgemaakt werd aan de verdediging zes dagen vóór de zitting waarop de debatten heropend werden. Op deze zitting was de eisende partij aanwezig en was dus in staat om de voortzetting van de debatten te vragen indien zij dit nodig achtte voor de voorbereiding van haar verdediging tegen de konklusies van het Openbaar Ministerie.

10. Nogmaals dezelfde bepaling van de Konventie wordt ingeroepen in de zaak *Knapien*. Aan de aangehouden verdachte werd geweigerd inzage te geven in het dossier van het onderzoek vóór zijn verschijning voor de Raadkamer (en vervolgens voor de Kamer van Inbeschuldigingstelling), die het aanhoudingsbevel moest bevestigen of vernietigen.

Voor het Hof van Kassatie bestrijdt de verdachte deze procedure die hem zou beroven van het recht, gewaarborgd door artikel 6, § 3, *littera* b van de Europese Konventie, om te beschikken over voldoende tijd en faciliteiten welke nodig zijn voor de voorbereiding van zijn verdediging. Met zijn arrest van 25 maart 1963 (16) verwerpt het Hof dit kassatiemiddel en neemt duidelijk stelling terzake van het toepassingsgebied van de ingeroepen bepaling. Artikel 6, § 3, *littera* b heeft volgens het Hof betrekking op de rechten van de verdediging voor het wijzend rechtskollege, en niet op de aanhouding of de voorlopige hechtenis.

(15) Cass., 29 mei 1961, *Pas.*, I, p. 1037.

(16) Cass., 25 maart 1963, *Pas.*, I, p. 808 ; *R.D.P.*, 1962-63, p. 845 ; *J.T.*, 1963, p. 333 ; *R.W.*, 1963-64, kol. 499. Verdere commentaar bij dit arrest vindt men bij STRYCKMANS F., *l.c.*, kol. 193-194 en bij VELU J., *Le Régime de l'Arrestation et de la Détention préventive à la Lumière de l'Evolution du Droit international*, *R.D.P.*, 1965-66, p. 734, §§ 88-89. Het arrest zelf verwijst naar VANHALEWIJN J., *Droit de Défense en Matière répressive et Conventions internationales*, *R.D.P.*, 1962-63, p. 535-537.

Twee vaststellingen dringen zich op :

Ten eerste : in de zaak Zaouche (Cass. 22 juli 1960, zie *sub* 8) heeft het Hof van Kassatie de gelegenheid laten voorbijgaan om de thans geponeerde stelling te aanvaarden. In zijn arrest van 22 juli 1960 heeft het Hof zich inderdaad onthouden van een principiële stellingname omtrent de toepasselijkheid van artikel 6, § 3, *littera* b van de Konventie op de aanhouding en de voorlopige hechtenis. Het heeft de toen ingestelde voorziening afgewezen met erop te wijzen dat, zelfs indien art. 6 § 3 *littera* b van de Konventie van toepassing zou zijn op de aanhouding en de voorlopige hechtenis, dan nog de verdediging zich hierop *in casu* niet zou mogen beroepen bij gebrek aan belang.

Ten tweede : de verdediging had met meer kans op succes artikel 6, § 1 van de Konventie kunnen invoeren. Volgens dit artikel heeft eenieder recht op een eerlijke behandeling van zijn zaak. Overeenkomstig de rechtspraak van de Europese Commissie (17) veronderstelt deze eerlijke behandeling een "strijd met gelijke wapens" tussen de verdachte en het Openbaar Ministerie. Eveneens volgens de rechtspraak van de Commissie (18) is artikel 6, § 1 — en dus de waarborg van een gelijke behandeling van verdachte en Openbaar Ministerie — van toepassing op de procedure omschreven bij artikel 5, § 4 van de Europese Konventie. Dit artikel betreft het recht om voorziening te vragen bij de rechter opdat deze op korte tijd beslist over de wettigheid van een gevangenhouding. Hieruit volgt dat bij de verschijning van de verdachte voor de Raadkamer of de Kamer van Inbeschuldigingstelling ter bevestiging of vernietiging van het aanhoudingsmandaat, het Openbaar Ministerie en de verdediging op gelijke wijze moeten behandeld worden. Met andere woorden, indien het Openbaar Ministerie inzage heeft gekregen in het dossier (19), dan moet ook de verdediging kennis kunnen nemen van dit dossier.

(17) Eur. Kom., 19 december 1960 (req. nr. 524/59), *Annuaire* 1960, p. 323 ; Eur. Kom., 19 december 1960 (req. nr. 596/59), *Annuaire* 1960, p. 357 ; Eur. Kom., 19 december 1960 (req. nr. 617/59), *Annuaire* 1960, p. 371 ; "Eur. Kom., 14 december 1961 (req. nr. 599), *Recueil* nr. 8, p. 12. — Eur. Kom., Rapport adopté le 23 novembre 1962 dans les Affaires Ofner-Hopfinger, § 46." (aldus aangehaald door VELU J., o.c., *R.D.P.*, 1965-66, p. 734, § 89, noot 216).

(18) "Eur. Kom., 6 juli 1964, *Recueil* nr. 14, p. 38 e.v., in het bijzonder p. 51-52 (req. nr. 1936/63) ; Eur. Kom., 16 december 1964, *Recueil* nr. 15, p. 40 e.v., in het bijzonder p. 48-49, (req. nr. 2178/64)". (aldus aangehaald door VELU J., l.c., noot 218 en 219).

(19) Wij weten niet of in het besproken geval het Openbaar Ministerie kennis heeft genomen van het dossier. Alleen is zeker dat, naar intern Belgisch recht, het Openbaar Ministerie dit zou kunnen terwijl artikel 4 van de wet van 20 april 1874 dit recht niet geeft aan de verdachte (VELU J., l.c., § 89).

11. In de zaak *Boeckmans* (reeds besproken in verband met artikel 6, § 2, *sub 7*) steunt de verdediging zich eveneens op artikel 6, § 3, *littera c*, om zich te kanten tegen de meningsuiting van de voorzitter, gedaan in het verslag bij het begin van de rechtspleging in hoger beroep. Volgens de voorzitter zou het Hof te onderzoeken hebben of de straf van twee jaar (uitgesproken door de eerste rechter) voldoende was, rekening gehouden met het aangewende verdedigingssysteem. De verdediging voert aan dat het Hof door een dergelijke houding een inbreuk heeft gepleegd op de vrijheid van verdediging, doordat het de verdachte heeft verwittigd dat zijn straf zou vermeerderd worden indien deze zijn standpunt handhaafde en doordat het de gegrondheid of de ernst van de tenlastegelegde feiten beoordeeld heeft in functie van het aangewende verdedigingssysteem.

Tegen deze beweringen antwoordt het Hof van Kassatie in zijn arrest van 6 juni 1962 (20) dat de verdachte enkel verwittigd werd zich aan een strafvermeerdering te mogen verwachten en dat een dergelijke verwittiging niet in strijd is met de ingeroepen bepaling. Wat betreft de beoordeling van de feiten in functie van het verdedigingssysteem, antwoordt het Hof van Kassatie dat het arrest van het Hof van Beroep laat zien dat de strafvermeerdering te rechtvaardigen is door de ernst van de feiten en door het rechterlijk verleden van de verdachte : twee motieven die vreemd zijn aan de houding aangenomen door de verdediging.

12. Dezelfde bepaling van de Europese Konventie werd ingeroepen in de zaak *Abarca* (reeds besproken *sub 2*, in verband met artikel 5, § 2). De eiser komt op tegen de procedure die gevolgd wordt voor de Raadkamer bij de uitvoerbaarverklaring van een vreemd aanhoudingsbevel (Wet van 25 maart 1874, artikel 3). De onmogelijkheid voor een verdachte om te verschijnen voor de Raadkamer in dit stadium voert eiser aan als een schending van het recht van verdediging gewaarborgd door artikel 6, § 3, *littera c* van de Europese Konventie.

Met zijn arrest van 23 maart 1964 (21) verwerpt het Hof van Kassatie dit middel omdat artikel 6 van de Europese Konventie enkel betrekking heeft op de rechten van de verdediging voor het wijzend rechtskollege en niet op de aanhouding of de voorlopige hechtenis. Hiermede bevestigt het Hof zijn arrest van 25 maart 1963 (22). Men merke op dat het Hof van Kassatie thans een onnodige – en o.i. foutieve (23) – veralgemening maakt waar het schijnt aan te nemen dat artikel 6 in zijn geheel niet toepasselijk is op de aanhouding en de voorlopige hechtenis.

(20) Cass., 6 juni 1962, *l.c.*

(21) Cass., 23 maart 1964, *l.c.*

(22) Cass., 25 maart 1963, *l.c.*

(23) De Europese Commissie voor de Rechten van de Mens heeft uitdrukkelijk bevestigd dat artikel 6, § 1 – dat enkele waarborgen bevat voor een billijk proces – wel van

13. In de zaak *De Greef*, ging het om iemand die veroordeeld was door de korrektionele rechtbank wegens smaad aan een eerste wachtmeester van de rijkswacht. Deze veroordeelde vroeg aan het Hof van Beroep een getuige te horen tot staving van zijn bewering dat de klacht van de eerste wachtmeester ongegrond was en op zijn minst aangetast was door machtsmisbruik. Het Hof weigerde deze getuige te horen.

Deze weigering wordt door de verdediging bestreden op grond van artikel 6, § 3, *littera* d van de Europese Konventie. In zijn arrest van 24 oktober 1960 (24) verwerpt het Hof van Kassatie deze voorziening overwegende dat de rechter soeverein beslist of een getuige *à charge* of *à décharge* moet gehoord worden om zijn overtuiging te vormen.

14. Deze rechtspraak werd twee jaar later nog bevestigd in de zaak *Belaid*. De eiser was hier veroordeeld wegens het houden van een huis van ontucht of prostitutie. Hij bestrijdt op grond van dezelfde bepaling van de Europese Konventie de weigering van de rechter ten gronde om zeven getuigen *à décharge* te horen.

In zijn arrest van 20 juli 1962 (25) beslist het Hof van Kassatie dat artikel 6, § 3, *littera* d van de Konventie de rechter ten gronde het recht niet ontnemt om soeverein te oordelen of een getuige, zowel *à charge* als *à décharge*, nog moet gehoord worden om zijn overtuiging te vormen.

Besluit

15. Uit wat voorafgaat kan men vaststellen dat geen enkele voorziening aanleiding heeft gegeven tot kassatie. Hieruit mag zeker niet afgeleid worden dat de rechtskracht van de Europese Konventie niet zou erkend worden door ons Hof van Kassatie. Het is immers duidelijk dat de hier besproken bepalingen van de Europese Konventie, alsook de Europese rechtspraak die daarop is gebouwd, in grote mate een overlapping betekenen van het interne Belgische recht terzake, in die zin dat als algemene regel kan gesteld worden dat de Europese Konventie op dit stuk eigenlijk geen nieuw recht invoert, maar eenvoudig het bestaande Belgische recht op een internationale grondslag bevestigt. Dit heeft onvermijdelijk als gevolg dat wanneer voldaan is aan het

toepassing is op artikel 5, § 4, dat de gevangene het recht verzekert om voorziening te vragen bij de rechter tegen zijn voorlopige hechtenis. Aldus : Eur. Kom., 6 juli 1964, *l.c.*, inzake *Oostenrijk/Neumeister* en 16 december 1964, *l.c.*, inzake *Oostenrijk/Matznetter*.

(24) Cass., 24 oktober 1960, *Pas.*, 1961, I, p. 207.

(25) Cass., 20 juli 1962, *Pas.*, I, p. 1238.

interne Belgische recht, meteen ook voldaan is aan de Konventie en er dus geen aanleiding kan bestaan tot verbreking op grond van een beweerde schending van deze laatste.

Deze regel kent ongetwijfeld enige uitzonderingen. Immers, uit de vaststelling dat geen enkele der hierboven beschreven voorzieningen aanleiding heeft gegeven tot kassatie mag evenmin afgeleid worden dat er in geen enkel geval aanleiding bestond tot verbreking. Met andere woorden, in bepaalde gevallen is de uitspraak van ons Hof van Kassatie niet onberispelijk. Men denke hierbij aan de zaak *Boeckmans*. Deze zaak werd trouwens door de veroordeelde voor de Europese Kommissie gebracht. Men denke hierbij ook aan de zaak *Abarca*, waar het Hof verkeerdelijk stelt dat artikel 6 van de Konventie niet toepasselijk is op de aanhouding en de voorlopige hechtenis.

SOMMAIRE

LES ARTICLES 5 ET 6 DE LA CONVENTION EUROPEENNE

Cet article est un recensement critique des arrêts publiés de la Cour de Cassation belge à propos des pourvois basés sur la violation présumée des articles 5 et 6 de la Convention Européenne de Sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales. Les articles précités visent les garanties de la procédure. Aucun pourvoi n'a donné lieu à une cassation. Cette position de notre Cour Suprême nous semble susceptible d'être critiquée, au moins dans un des cas, et notamment celui de *Boeckmans*.

SUMMARY

THE ART. 5 AND 6 OF THE EUROPEAN CONVENTION OF HUMAN RIGHTS

This essay offers a commented survey of the publicised pronouncements of the Belgian *Cour de Cassation* concerning appeals based on suspected violations of art. 5 and 6 of the European Convention of Human Rights.

Those articles refer to the guaranties which the law has to offer. None of the appeals succeeded.

This attitude of our "Cour de Cassation" is at least one time (the *Boeckmans*-case) open to criticism.

ZUSAMMENFASSUNG

PAR. 5 UND 6 DER UNIVERSELLEN DEKLARATION DER MENSCHENRECHTE

Dieser Beitrag bietet eine kommentierte Übersicht der veröffentlichten Urteile des belgischen *Cour de Cassation* in Kassationsverfahren begründet auf einer angeblichen Verletzung der par. 5 und 6 der Europäischen Konvention zum Schutz der Menschenrechte und der fundamentalen Freiheiten. Die genannten Paragraphen der Europäischen Konvention betreffen die Garantien die die Rechtspflege verleihen muss.

Kein einziges Verfahren hat zur Kassation geführt. In diesem Beitrag wurde dargelegt dass das Verhalten unseres Kassationshofes in zumindest einem Falle (Fall *Boeckmans*) zur Kritik Anleitung geben kann.